

22.11.68, יום ו', א' כסלו תשכ"ט

עדיין אין סדר בכחבי הנמצאים אצלי בשדה בוקר. ארשום כאן מכתבי הראשונים, שנשלחו (לשמואל פוקס) (משנת תרסד - יט סיוון - ואילך), לאוסישקין מג' אדר ב' 1905, לאבא, לאחר עלותי לארץ, לפולה לאחר החגיגות לגדוד, לאחרתי רבקה (מיום 9.2.21 ואילך), לבן צבי מסלוניקי, יט' אדר תרע"ב ואילך, לחברים ולמוסדות.

לשמואל פוקס - 20 מכתבים (הוא שמר עליהם למעלה מחמשים שנה, ובהיותי בארה"ב שלוש שנים 1915-1918, ונמנשנו לעחים קרובות לא הזכיר לי אף פעם המכתבים, ואני לא זכרתי כלל שכתבתי אליו, וארז מאמין שהמכתבים הגיעו אליו, בהזדמנו לפני שנים אחדות לאמריקה, דרך נס. שבעה מכתבים כתבתי לו מסלוניקי (יט' סיוון תרסד עד כב חמוז תרסה) אחד עשר מכתבים , א' חמוז תרסה, ט' אדר א' תרסה, אחד מיפו, ל' סבת תרסז, ואחד משדה בוקר 29.1.55.

לאוסישקין - לפני עליתי לארץ, אחד, מורשו אחד יג' אדר ב' 1905,

מבלי לקבל תשובה.

לאבא - לאחר עלותי ארצה ובחקופת עבודתי כפועל חקלאי: מאדסו, בדרכי

לארץ, 2: ג' אלול, י' אלול תרסו, מאיזמיר לו מיפו 4: יז' אלול תרסו,

כט' סבת, י' שבט, יז' באב תרסז; 5 מפתח תקוה: כג' אלול תרסו, כב' חשרי תרסז,

כז חשרי, ט חשוון, כה חשוון, כט כסלו, א' סבת, בה' אייר תרסז. מרמלה 1:

כ' חשרי תרסז, מכמר טבא 1: כט אייר תרסז, מרחובות 1: כד סבת תרסז, מסג'רה

שמונה: א' כסלו תרסח, כט שבט תרסח, יא' תמוז, יא' אב, ח' אלול תרסח,
 יא' תשרי תרע, כא' סיון תרסט, ל' תשרי תרע. מישראל ו' ד' אייר תרסח;
 מטבריה ו' א' טבת תרסט; מחיפה ו' ט' ניסן תרסט, מזכרון יעקב ו' ד' תרע;
 מירידיים ו' יד אייר תרע. לאבא לאחר לכחי ללמוד: מסלוניקי ו' ד' ט' שבט תרעא,
 יז תמוז תרעב, כח תמוז תרעב, יב אב תרעב; מקושטה ו' כז אלול תרעב,
 ג' חשוון תרעב, יב תשרי תרעב, ד' חשוון תרעב, כח אדר ב' תרעב, כז אדר ב'
 תרעב, טז ניסן תרעב, מימו ו' ג' תמוז תרעב. מראשון לציון ו' א' כסלו תר"פ,
 לפולה, מהגדוד 58: מבוסטון 30.5.18, ממונטן 31.5.18, מוינדזור 34:
 1.10.18, 1.6.18, 4.6.18, 13.6.18, 14.6.18, 15.6.18, 16.6.18, 17.6.18,
 18.6.18, 20.6.18, 21.6.18, 22.6.18, 23.6.18, 24.6.18, 25.6.18, 26.6.18,
 27.6.18, 28.6.18, 29.6.18, 30.6.18, 1.7.18, 2.7.18, 3.7.18, 4.7.18,
 6.7.18, 9.7.18; שלחתי יותר מכתבים, אבל חלקם נשמד על ידי גאולה כחינוק;
 מלונדון ו' 7.8.18; תאריך חסר, 7.8.18; מקהירו ו' 2.9.18, 3.9.18, 17.9.18,
 25.9.18; מחורכיה ו' 8.10.18, 18.11.18, 20.11.18; מיפו ו' 28.12.18,
 6.1.19, 16.2.19, 3.3.19, 21.3.19, כחבתי יותר מכתבים, אבל רבים נשמדו
 ע"י גאולה; מרמלה ו' כג תמוז תרעט, 8.5.19, מעקרון ו' 15.4.19, מטרפנד ו'
 17.3.19, לאבא (מימי שרוחי בגדוד ואחרים) ו' 26: יב כסלו תרעב, מהגדוד
 מאלכסנדריה כג כסלו תרע, מוינה ו' 4.8.20, מלונדון ו' תשרי תרעא, מלונדון
 13.11.20, 20.9.20, 5.10.20, 6.1.21, 12.2.21, מוינה ו' 28.3.21,
 6.6.21, מטרייסט ו' 26.6.21, מתל-אביב ו' אב תרעא, כז אלול תרעא, מירושלים

י' חמוז תרפד, מלונדון 27.10.24, מפראג 3.10.24, מברלין 22.11.24, 26.11.24, מאלכסנדריה 11.8.22, מקרסלבד 25.3.22, ועוד פעם מברלין 29.9.22, מקהירו 9.8.23, מקושטא 15.8.23, לאחוחי רבקה 3 מכתבים: מלונדון 9.2.21, מוינה 28.3.21, מיפו כז חשרי תרפ; לחברי בן צבי 6 מסלוניקי: יס אדר תרעב, ו' אדר, יז' ניסן, כב אייר, יח' חמוז תרעב, כג שבט תרעג, לחברים 2: מיפו, ד' כסלו תרעג, מחיפה כו אדר א תרעג, לשונים (מוסדות אישים 26 מכתבים).

- בעשר באה אצלי היום משלחת גרמנית: שר החחבורה (ס.ד.). ראו מדינה אחת. נשיהם, השגריר הגרמני ושני מחורגמנים. דברנו על מה השגנו בארץ ועל איחוד אירופה. שוחחנו כשעה מסה יצאו לערד.

- אחמול עניתי על כל המכתבים שנערמו בתיק 16.11.68, אולם היום כבר הגיעו עוד מכתבים - ואין קצה לזרימה.

- לפני גשחי לכחיבת זכרונות מימי שרותי בהנהלה הציונית 1933-1948 עלי לברר מתי נחזור אצלי הרעיון שהפועלים צריכים לעמוד בראש התנועה הציונית.

לשנת 1929 יש לי חשעה חיקים של יומן, המתחיל משום מה ביום 1.2.29 ומסתיים ביום 3.11.29. בחיקים הכרוכים המרוכזים בארון שבאמצע חדרי הפונה צפונה מתחיל היומן ב-1.1.29 ומסתיים ביום 25.12.29. יש לברר מה חסר בתיק התשיעי של 1929, יש בתיק המשותף ל-30-1929. משנת 1930 יש לי 9 חוברות, כולן רצופות בתיק המכורב, שמתחיל ביום 8.1.30 ומסתיים ביום 31.12.30. נוכחתי ש עלי להשתמש רק בחיקים המכורכים.

תוך כדי עבודה סיפר לי אהרון בשעה 12 דבר נורא ששמע בקול ישראל:

חבוקר נהרגו במחנה יהודה בירושלים 10 אנשים ונפצעו כשלושים מהתפוצצות.

זה איום. האין למנוע הבאה נשק מסותר למרכז ירושלים?

- בחיף זה של 1930 מצאחי כי ב-21 ביוני 1930 הגעתי ללונדון, מהארץ

יצאתי לפני שבוע (ז"א בערך 14 ביוני). הופיע הדו"ח של ועדת החכירה - שטנה

על הציונות. יצאה גזרה על העליה, 12 למאי. הופיע ספר לבן חדש (כנראה של

פספילד) המרוקן למעשה את המנדט מתוכנו. - "רמז ופרומקין שנפגשתי אהם בתחנת

הרכבת ספוגים פסימיות". דב הוזמן לפספילד וסיפר לו על בואי ללונדון,

ופספילד ביקש שאבוא אליו בעוד שבועיים. באתי לישיבת הוועדה הפוליטית -

מאתנו משתתפים בה רמז, דב, לנדויאר ואני. יו"ר הוועדה ד' אביגדור. הערכים

תובעים הפסקת העליה, איסור רכישת קרקע, שלטון עצמי. סימפסון נשלח לארץ.

ביום 29.6.30 - ה' חמוז חרע שלחתי מכתב לחברים (9 עמודים) על ישיבה.

ביום 23.6.30 (א' חמוז) נפגשתי עם פספילד. הזקן בא לקראתי וברכני בידידות.

השיחה נמשכה עד 4/2. - הרושם שעשה עלי לא כלל של אדם זקן ולא של איש עייף.

הוא בלי ספק נשאר סידני וב, עם מוח צלול ובהיר. - כל הדברים על היותו עובר

בטל - אין להם שחר. - פרטי השיחה אערוך בשביל החברים בארץ; במכתבי לחברים

מיום 29.6.30 - יומים אחרי הפגישה - אין הערכה. בינתיים במכתב לחברים ביום

29.6.30 אני כותב שעה השיחה אני שולח לחוד, אבל איני מוצא את השיחה.

ביום 28.6.30 סעדנו קמלנסקי, סנל ואנכי. סנל מסר כי הוטל על הנדרסון לדבר עם מספילד. היתה גם משלחת של חמשה: (סנל, קנוורטי, ווג'ווד, הרדי וברנס) אצל מספילד. מחאו נגד עכוב העליה. (ביום 29.6.30 שלחתי מכתב לחברים. ביום 3 ביולי נפגשתי עם סמואל. הוא אמר שיחסי הכוחות הפרלמנט יהיו 1:4 לסובחנו. מכחבי מפריס (16 יולי) לחברי הוה"פ (בהיק השנתי יש מכחבי לחברי). ביום 24 יולי הרצאתי בועידת פועלי האימפריה בלונדון (נאומי בחיק) (13 עמודים), ב-14 באוקטובר חזרתי לארץ.

משנת 1931 יש לי 14 חוברות - יומן ושני כרכים. הכרך פותח ביום 6.1.31, החוברת ביום 27.2.31, הכרך מסיים ב-31 בדצמבר, החוברת ב-11 בדצמבר. עיינתי בשני הכרכים כמעט כולם - ענייני ההסתדרות. על הקונגרס מעט מאוד, ועל פגישתי עם מקדונלד בצקס שנהקיימה ביום רשמי רק בשווי לארץ ב- באבגוסט, והרישום אינו מלא.

הכרך של 1932 מתחיל ביום 3.1.32 ומסתיים ביום 31 בדצמבר. יומנים

לשנת 1931 יש שמונה. מתחיל ב-11.12.31, ראשית 1932 מתחילה בעמוד 35,

ביום 1.3.32 חוברת 8 מסתיימת בעמוד 22, ביום 25.12.32, שאר העמודים (28) -

שייכים לשנת 1933. בחוברת ז' 26.11.32 - 12.11.32 - יש חומר חשוב, מעמוד

9 עד 45, ומעמוד 55 עד 58 ברובו זה מאמר. בחוברת 5 יש חומר מענין על ישיבות

בלונדון (מעמוד 21 עד 29) החומר מענין על ביקורי בפולין (מיום 26.8.32

עד 10.9.32).

י' חמוז תרפד, מלונדון 27.10.24, מפראג 3.10.24, מברלין 22.11.24, 26.11.24, מאלכסנדריה 11.8.22, מקרסלבד 25.3.22, ועוד פעם מברלין 29.9.22, מקהירו 9.8.23, מקושטא 15.8.23, לאחוחי רבקה 3 מכתבים: מלונדון 9.2.21, מוינה 28.3.21, מיפו כז חשרי תרפ; לחברי בן צבי 6 מסלוניקי: יס אדר תרעב, ו' אדר, יז' ניסן, כב אייר, יח' חמוז תרעב, כג שבט תרעג, לחברים 2: מיפו, ד' כסלו תרעג, מחיפה כו אדר א תרעג, לשונים (מוסדות אישים 26 מכתבים).

- בעשר באה אצלי היום משלחת גרמנית: שר החחבורה (ס.ד.). ראו מדינה אחת. נשיהם, השגריר הגרמני ושני מחורגמנים. דברנו על מה השגנו בארץ ועל איחוד אירופה. שוחחנו כשעה מסה יצאו לערד.

- אחמול עניתי על כל המכתבים שנערמו בתיק 16.11.68, אולם היום כבר הגיעו עוד מכתבים - ואין קצה לזרימה.

- לפני גשחי לכחיבת זכרונות מימי שרותי בהנהלה הציונית 1933-1948 עלי לברר מתי נחזור אצלי הרעיון שהפועלים צריכים לעמוד בראש התנועה הציונית.

לשנת 1929 יש לי חשעה חיקים של יומן, המתחיל משום מה ביום 1.2.29 ומסתיים ביום 3.11.29. בחיקים הכרוכים המרוכזים בארון שבאמצע חדרי הפונה צפונה מתחיל היומן ב-1.1.29 ומסתיים ביום 25.12.29. יש לברר מה חסר בתיק התשיעי של 1929, יש בתיק המשותף ל-30-1929. משנת 1930 יש לי 9 חוברות, כולן רצופות בתיק המכורב, שמתחיל ביום 8.1.30 ומסתיים ביום 31.12.30. נוכחתי ש עלי להשתמש רק בחיקים המכורכים.

רוב החומר בחוברת זו הועתק בכרך השנתי כמעט אין כלום. - משנת 1935 יש שני כרכים גדולים ו-12 חוברות. בהן הרבה מכתבים, שיחות באמריקה, בפולין, בלונדון, בארץ, פגישות עם הממשלה, פגישות עם זכו, מכתבים לילדים על הקונגרס. שיחה עם ברנדייס (17.5.35), עם וורבורג ועם וולדן. בכרך זה יש גם מכתבי לילדים על הקונגרס. זהו הקונגרס היחיד שזכה לתיאור מלא וחי כזה. מיום 5.9.35 עד 14.9.35.

החומר מראה ששנת 1935 הייתה שנה טובה, אבל אחריה באה 1936 - הודות

למוסוליני והיטלר...

23.11.68

הבוקר בא אצלי *Peter Scheer-Graubner*, נציג הכנרת סלביזיה

גרמנית "מנורמה" לקלוס דעחי על שלום עם ערבים, אמרתי שפנינו היו תמיד לשלום, ומשום כך קיבלנו החלטות או"ם מ-29 בנובמבר 1947, אם כי לא סיפקו אותנו וביחוד על שהוציאו ירושלים - העיר ^{היקרה} ~~הקדושה~~ ביותר בכל העולם ובהיסטוריה - לעם היהודי. עוד ויצמן ניסה לעשות שלום עם ערבי מיד אחרי הצהרת בלפור נסו. שוחחנו עם מנהיגים ערבים בארץ, מהלבנון, מסוריה - על בריח שלום, המשכנו הנסיונות אחרי המלחמה. וברגע שעמי ערב ירצו באמת שלום - מובטחני שעמנו יהיה מוכן.